

NOTITIE

Aan : Portefeuillehouders Milieu

Van : Marc Maassen, GAD

Datum : 16 oktober 2012

Onderwerp : Voorstel 'Stappen naar duurzaam grondstoffenbeheer in Gooi en Vechtstreek'

Nr. : 12.0013996

Aanleiding

In het afgelopen jaar is de afvalbranche sterk in beweging gekomen. Nederland verlegt de bakens van afval- naar een grondstoffenland. Staatssecretaris Atsma heeft aangegeven, dat de lat voor hergebruik van huishoudelijk afval naar 65% moet. Duidelijk is: grondstoffen worden schaarser en staan op de (internationale) agenda. Bewust omgaan met grondstoffen in de keten is de uitdaging van de toekomst. Een nieuwe kijk, preventie en nieuwe technieken zijn nodig om de doelstelling te halen. Gemeenten vormen hierin een belangrijke schakel. In Nederland vinden in verschillende gemeenten diverse pilots plaats op het gebied van nasorteren, omgekeerd en gecombineerd inzamelen. De GAD is in lijn hiermee dit jaar gestart met de campagne 'In de keuken gebeurt het', waarmee de ketenaanpak voor huishoudelijk afval in de regio wordt uitgebreid richting de keuken en preventie.

Samen duurzaam sterker

Naar aanleiding van de ontwikkelingen in de afvalwereld zijn er het afgelopen jaar op verzoek van de portefeuillehouders Milieu twee bestuurlijke sessies door de GAD georganiseerd over de visie, strategie en de rol van de GAD in deze. Daaruit is naar voren gekomen dat alle regiogemeenten zich duurzaam willen ontwikkelen en dat afval-, of beter gezegd duurzaam grondstoffen beheer, hieraan bij kan dragen. Op basis van de bestuurlijke sessies is een rapport 'Samen duurzaam sterker' opgesteld door DHV (nr. 12.0012434). In dit rapport is de visie en de weg naar duurzaam grondstoffenbeheer in de regio Gooi en Vechtstreek op hoofdlijn uitgewerkt. De overgang van afval- naar duurzaam grondstoffenbeheer staat hierin centraal. Het rapport heeft naast huishoudelijke ook betrekking op niet-huishoudelijke afvalstoffen die vrijkomen in de openbare ruimte.

Samengevat:

Op de lange termijn zal door preventie, hergebruik en recycling te optimaliseren de regio Gooi en Vechtstreek geen afval meer produceren.

In bovenstaande kader (bron DHV rapport Samen duurzaam sterker) de lange termijn visie 'een afvalloze regio'. Geen afval betekent lagere kosten, meer grondstoffen hergebruik en minder co2 uitstoot. Via duurzaam grondstoffenbeheer kan een aanzienlijke bijdrage worden geleverd aan de verduurzaming van de regio. Voorkomen dat (rest)afval ontstaat is de eerste stap in de keten. Het voorkomen dat grondstoffen worden verbrand of gestort en zorgen voor optimaal hergebruik is de volgende. Duurzame verwerking en toepassing van reststromen vormt de sluitpost. In de visie dienen de vrijkomende afval- en grondstoffen vanzelfsprekend duurzaam te worden ingezameld en eventueel bewerkt. De visie kan worden vertaald naar alle in de regio vrijkomende afval- en grondstoffen. De omvangrijkste is de huishoudelijke afvalstroom. Voor deze afvalstroom is de lat in de regio gelegd op minimaal 70% hergebruik. Het huidige percentage hergebruik in de regio is 55%. Om minimaal 70% hergebruik huishoudelijk afval te realiseren is een trendbreuk nodig.

De visie, het rapport en het vervolg van het traject naar duurzaam grondstoffen beheer is onlangs besproken in het portefeuillehouderoverleg Milieu van 12 september jl. In het DHV rapport is de visie vertaald naar grondstoffen uit huishoudens en uit de openbare ruimte. Op dit punt is aangegeven, dat waar het de openbare ruimte betreft, gemeenten zelf bepalen of wordt aangehaakt op de visie van grondstoffen beheer en op welke wijze. Er is daarentegen bij alle gemeenten consensus over de visie en de aanpak in relatie tot huishoudelijke afvalstoffen. Er is breed draagvlak voor het realiseren van een trendbreuk en de doelstelling om de lat voor huishoudelijk afval op minimaal 70% te leggen. Om deze trendbreuk en doelstellingen te realiseren is betrokkenheid vanuit de gemeenten, de raden (Commissies Milieu) en de inwoners van Gooi en Vechtstreek nodig. Tijdens het portefeuillehouderoverleg is nadrukkelijk aangegeven, gelet op de omvang en impact van de trendbreuk, om dit traject voor te bereiden in nauwe samenwerking met de gemeenten en de Raden (Commissies Milieu). De GAD is gevraagd hierin het voortouw te nemen.

Vervolgstappen

Op 2 oktober jl heeft er tijdens het ambtelijk overleg van de gemeenten en de GAD terugkoppeling vanuit het portefeuillehouderoverleg milieu plaatsgevonden en zijn de uitkomsten van het DHV rapport gezamenlijk besproken. Ambtelijk wordt de visie voor samenwerking op het gebied van duurzaam afval- en grondstoffenbeheer en het in gang zetten van een transitie naar een nieuwe manier van huishoudelijk afval inzamelen breeduit onderschreven. Tijdens het overleg is aangegeven, dat daar waar het inzamelen van grondstoffen uit de openbare ruimte betreft, per gemeente zal worden gekeken in hoeverre een integrale aanpak (bundelen afvalstromen) van toepassing en wenselijk is. Voor de uitvoering en voorbereiding is het nodig een werkgroep op te richten met vertegenwoordigers van de GAD en gemeenten. Gezien de impact van het traject is het gewenst een bestuurlijk trekker aan te wijzen. Later kan de projectorganisatie verder worden uitgewerkt en ingevuld. Een belangrijke taak van de werkgroep is het opdoen van kennis en ervaring in den lande op het gebied van 'het nieuwe inzamelen'. Als belangrijke eerste stappen gelden nu het gezamenlijk opstellen van een startdocument en het betrekken van de Raden bij de visie en de vertaling daarvan. Doel is nog dit jaar, met een uitloop naar de eerste maanden van 2013, de Raden/ Commissies Milieu van de gemeenten te informeren. De GAD zal bij het opstellen van de startnotitie het voortouw nemen. NB: Op dit moment wordt de startnotitie opgesteld door de GAD i.s.m. het ambtelijke vertegenwoordigers van de gemeenten. De startnotitie is naar verwachting de eerst week van november gereed. Aansluitend kunnen afzonderlijke Raden hierover worden geïnformeerd en geraadpleegd. Tot slot is tijdens het ambtelijk overleg het belang aangegeven van het geven van een bestuurlijke opdracht aan de GAD om samen met de gemeenten de visie nader uit te werken in definitief plan van aanpak en het voorbereiden van een aantal innovatieve pilots.

Tijdpad

Oktober 2012: opstellen startnotitie

In oktober zal door de GAD in afstemming met het ambtelijk overleg een startnotie worden opgesteld, waarin de visie is beschreven en is uitgewerkt in een aantal stappen. De notitie zal aansluitend via de gemeenten aan de Raden worden voorgelegd.

November '12/ Februari 2013: instemming Raden en definitief plan van aanpak PFHO Milieu

Begin 2013 zal het PvA, aangevuld met input vanuit de Raden, aan de portefeuillehouders worden voorgelegd ter vaststelling.

Laatste kwartaal 2012/ Eerste kwartaal 2013: voorbereiding pilots

Tot en met het eerste kwartaal van 2013 worden de contouren van een aantal pilots 'het nieuwe inzamelen' in gemeenten voorbereid door de regionale werkgroep.

Tweede kwartaal 2013: start pilots

De pilots starten begin 2^e kwartaal. Nadrukkelijk worden de inwoners in de voorbereiding betrokken. De pilots betreffen centra, laagbouw en hoogbouw en eventueel maatwerk. De pilots lopen door tot in het 4^e kwartaal.

Heden - eind 2013: kennis en ervaring opdoen

Tot en met eind 2013 staat het opdoen van kennis en ervaring centraal. De benodigde kennis en ervaring zal via deelname in bestaande kennisnetwerken en pilots in den lande en de 'maatwerk' pilots in eigen gemeenten worden verkregen.

Eind 2013: keuze moment 'het nieuwe grondstoffen inzamelmodel'

Op basis van een evaluatie eind 2013 zal een voorstel worden opgesteld voor het "nieuwe model duurzaam grondstoffen beheer".

2014: voorbereidend jaar

Indien de keuze voor een nieuwe model is gemaakt, is 2014 een voorbereidend jaar (aanschaf middelen, communicatie inwoners etc.).

In 2015: uitrol nieuwe systematiek.

Op basis van bovenstaande en op verzoek van het ambtelijk overleg van 2 oktober jl. wordt middels deze notitie voorgesteld:

- 1) in te stemmen met deze notitie en het hierboven aangegeven tijdpad
- 2) in eerste instantie de visie te vertalen naar de huishoudelijke afvalstroom en de doelstelling hiervoor van minimaal 70%
- 3) de Raden/ Commissies Milieu te informeren middels een door de GAD en de gemeenten opgestelde startnotitie
- 4) de GAD opdracht te verlenen de grondstoffen visie te vertalen in een Plan van Aanpak samen met de gemeenten en met input vanuit de Raden
- 5) op basis van de uitkomsten hiervan een 'definitief' plan van aanpak vast te stellen in het PFHO Milieu van begin 2013
- 6) een regionale werkgroep aan te stellen met leden van de GAD en gemeenten
- 7) deze opdracht te geven te onderzoeken hoe minimaal 70% hergebruik van huishoudelijke afvalstoffen kan worden gerealiseerd
- 8) hieruit afgeleid (gelet op de voorbereidingstijd) een aantal innovatieve pilots in de gemeenten op hoofdlijn voor te bereiden
- 9) een bestuurlijk trekker aan te wijzen
- 10) dat gemeenten zelf aangeven of en wanneer andere dan niet-huishoudelijke grondstoffen onderdeel vormen van de aanpak algemeen en/ of de pilots